

Sbírka soudních rozhodnutí

Spojené věci C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 a C-391/14 až C-393/14

Borealis Polyolefine GmbH a další
proti
Bundesminister für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft a dalším

[žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce předložené rozhodnutími Landesverwaltungsgericht Niederösterreich, Raad van State (Nizozemsko) a Tribunale amministrativo regionale per il Lazio]

„Řízení o předběžné otázce — Systém pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů v Evropské unii — Směrnice 2003/87/ES — Článek 10a odst. 5 — Způsob přidělování povolenek — Přidělování bezplatných povolenek — Způsob vyčíslení opravného koeficientu jednotného pro všechna odvětví — Rozhodnutí 2011/278/EU — Článek 15 odst. 3 — Rozhodnutí 2013/448/EU — Článek 4 — Příloha II — Platnost“

Shrnutí – rozsudek Soudního dvora (druhého senátu) ze dne 28. dubna 2016

1. *Soudní řízení — Návrh na znovuotevření ústní části řízení — Žádost o vyjádření k právním otázkám nastoleným ve stanovisku generálního advokáta — Podmínky pro znovuotevření*
(Statut Soudního dvora, článek 23; jednací řád Soudního dvora, článek 83)
2. *Předběžné otázky — Posouzení platnosti — Otázka týkající se platnosti rozhodnutí, které nebylo napadeno na základě článku 263 SFEU — Žaloba podaná v původním řízení společností, která zjevně nebyla aktivně legitimována k podání žaloby na neplatnost — Přípustnost*
(Článek 263 čtvrtý pododstavec SFEU a čl. 267 písm. b) SFEU; rozhodnutí Komise 2011/278, čl. 10 odst. 9 a čl. 15 odst. 4, a rozhodnutí Komise 2013/448, článek 4 a příloha II)
3. *Životní prostředí — Znečištění ovzduší — Směrnice 2003/87 — Systém pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů — Režim přechodného bezplatného přidělování povolenek — Výpočet na základě maximálního ročního počtu přidělovaných povolenek — Zohlednění emisí výrobců elektřiny při určování tohoto počtu — Nepřípustnost*
(Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87, čl. 10a odst. 3 a 5; rozhodnutí Komise 2011/278, čl. 15 odst. 3)
4. *Právo Evropské unie — Výklad — Vícejazyčné texty — Jednotný výklad — Rozdíly mezi jednotlivými jazykovými verzemi — Kontext a účel dotčené právní úpravy jakožto referenční základ*

5. *Životní prostředí — Znečištění ovzduší — Směrnice 2003/87 — Systém pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů — Režim přechodného bezplatného přidělování povolenek — Výpočet na základě maximálního ročního počtu přidělovaných povolenek — Zohlednění emisí zařízení zařazených do systému pro obchodování s povolenkami před rokem 2013 při určování tohoto počtu — Nepřípustnost*

(Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87, čl. 10a odst. 5 první pododstavec písm. b) a příloha I; rozhodnutí Komise 2013/488, článek 4 a příloha II)

6. *Předběžné otázky — Posouzení platnosti — Prohlášení neplatnosti ustanovení rozhodnutí Komise, která se týkají opravného koeficientu, který má být použit členskými státy za účelem určení počtu povolenek na emise skleníkových plynů, které mají být bezplatně přiděleny — Účinky — Časové omezení*

(Článek 264 druhý pododstavec SFEU a článek 267 SFEU; směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87, rozhodnutí Komise 2013/448, článek 4 a příloha II)

7. *Předběžné otázky — Posouzení platnosti — Prohlášení neplatnosti unijního aktu — Účinky — Analogické použití článku 266 SFEU — Povinnosti unijních orgánů — Povinnost přijmout nezbytná opatření k nápravě zjištěné protiprávnosti*

(Články 266 a 267 SFEU)

8. *Předběžné otázky — Posouzení platnosti — Prohlášení neplatnosti unijního aktu — Účinky — Časové omezení — Výjimka ve prospěch hospodářského subjektu, který podal žalobu nebo vznesl obdobnou stížnost podle uplatnitelných ustanovení vnitrostátního práva*

(Článek 267 SFEU)

1. Viz znění rozhodnutí.

(viz bod 40)

2. Viz znění rozhodnutí.

(viz body 46, 49, 50, 58)

3. V případě stanovení maximálního ročního počtu povolenek vyplývá vyloučení emisí vygenerovaných výrobcí elektřiny z čl. 10a odst. 5 směrnice 2003/87 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství, který Komisi v tomto ohledu nedává žádnou posuzovací pravomoc. Odkaz v čl. 10a odst. 5 této směrnice na „zařízení, na která se nevztahuje odstavce 3“, je totiž třeba chápat v tom smyslu, že jde o jiná zařízení než výrobce elektřiny, zařízení na zachytávání CO₂, přepravní potrubí pro CO₂ a úložiště CO₂.

Takové asymetrické zacházení s emisemi výrobců elektřiny a zařízeními generujícími emise skleníkových plynů je dále v souladu s hlavním cílem směrnice 2003/87, kterým je ochrana životního prostředí snížením emisí skleníkových plynů.

(viz body 65, 78, 79)

4. Viz znění rozhodnutí.

(viz bod 90)

5. Komise mohla při určování maximálního ročního počtu povolenek, které slouží jako základ pro výpočet bezplatných povolenek na emise skleníkových plynů, zohledňovat v souladu s čl. 10a odst. 5 prvním pododstavcem písm. b) směrnice 2003/87 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství pouze emise ze zařízení zařazených do systému Společenství od roku 2013. Toto ustanovení tak brání tomu, aby byly zohledněny emise z činností uvedených v příloze I uvedené směrnice od roku 2013 v rozsahu, v němž tyto emise vyprodukovala zařízení zařazená do systému obchodování s povolenkami před tímto datem.

Proto v rozsahu, v němž Komise přinejmenším zčásti zohlednila při stanovení maximálního ročního počtu povolenek, které lze bezplatně přidělit každý rok, emise ze zařízení zařazených do systému obchodování s povolenkami před rokem 2013, toto číslo nesplňuje podmínky stanovené v čl. 10a odst. 5 prvním pododstavci písm. b) směrnice 2003/87, neboť je příliš vysoké. Stejně tak je v rozporu s tímto ustanovením i opravný koeficient jednotný pro všechna odvětví, který je stanoven v článku 4 a v příloze II rozhodnutí 2013/448 o vnitrostátních prováděcích opatřeních pro přechodné bezplatné přidělování povolenek na emise skleníkových plynů v souladu s čl. 11 odst. 3 uvedené směrnice. Z toho důvodu jsou článek 4 a příloha II rozhodnutí 2013/448 neplatné.

(viz body 94, 95, 98, 99, bod výroku 2)

6. Pokud to odůvodňují naléhavé důvody právní jistoty, má Soudní dvůr podle čl. 264 druhého pododstavce SFEU, který je obdobně použitelný rovněž v rámci řízení podle článku 267 SFEU o předběžné otázce týkající se platnosti unijních aktů, posuzovací pravomoc k tomu, aby v každém jednotlivém případě uvedl ty účinky dotčeného aktu, které jsou nadále považovány za zachované.

Je třeba omezit časové účinky prohlášení neplatnosti článku 4 a přílohy II rozhodnutí 2013/448 o vnitrostátních prováděcích opatřeních pro přechodné bezplatné přidělování povolenek na emise skleníkových plynů v souladu s čl. 11 odst. 3 směrnice 2003/87 tak, aby Komise mohla přijmout nezbytná opatření a aby opatření přijatá do té doby na základě zrušených ustanovení nemohla být zpochybněna. Zrušení opravného koeficientu jednotného pro všechna období, který je stanoven v článku 4 a v příloze II rozhodnutí 2013/448, se totiž může dotknout všech povolenek na emise skleníkových plynů, které byly dříve bezplatně přiděleny s konečnou platností v členských státech na základě právních předpisů považovaných za platné. Rozhodnutí o neplatnosti uvedených ustanovení by tak mohlo mít závažný dopad na velký počet právních vztahů založených v dobré víře. Tyto naléhavé důvody právní jistoty mohou odůvodnit omezení časových účinků tohoto rozhodnutí. Kromě toho dočasné právní vakuum vyplývající z prohlášení uvedených ustanovení za neplatné by mohlo ohrozit fungování systému obchodování s povolenkami zřízeného směrnicí 2003/87, a tedy i plnění jejích cílů.

(viz body 103, 105, 106, 111, výrok 3).

7. Viz znění rozhodnutí.

(viz bod 107)

8. Soudní dvůr může, pokud využije možnosti omezit zpětnou účinnost rozhodnutí o neplatnosti unijního aktu v řízení o předběžné otázce, určit, zda je možné učinit výjimku z omezení těchto časových účinků rozsudku ve prospěch účastníka původního řízení, který u vnitrostátního soudu podal žalobu proti vnitrostátnímu opatření provádějícímu unijní akt, nebo zda naopak i pro tohoto účastníka představuje rozhodnutí o neplatnosti unijního aktu mající účinky jen pro budoucnost přiměřenou nápravu.

(viz bod 108)